

dictae infantissae, 26 uncias perlarum», doc. cancelleresc de 1313, Finke (*Acta Ar.* III, 240), *frisadura* (1461). *Enfresar* 'adornar amb fres' [1400]: «Dompna ·m platz ben arreada / e cavalhier ben armat, / e donzella *enfresada*, / e servent arremangat» en una cançó de Pere Marc (el pare d'Ausiàs) que Am. Pagès (en la seva ed., anexa al BSCC, p. 69) vol explicar com a 'arriçada (fr. *frisée*)', error palpable; *enfresadura*.

¹ Doc. vigatà de 1259, CaCandi, *MiscHiCat.* II, 407.

No es veu clar l'acabament: sembla que *auro* ha estat deixat en llatí, i com que llavors l'apostrofat *d'* no deixa de ser xocant, un es pregunta si no hi ha hagut lectura imperfecta en lloc de *daurat*; i, anant més enllà, tenim la impressió que *lis* potser no és el fr. *lis* 'lliri' o brodat en flors de lliri, sinó mal llegit per *fres lis* ('llis' adjectiu) o bé per *fres de li* o *fres de lin* 'lli'. Tampoc estem del tot segurs en entendre que *ample* i *estret* qualifiquen *teler* (ni que *teler* no sigui mal llegit per *tela*, potser sospita poc fundada aquesta). — ² Hi hagué un cast. *alefriz* «ranura a lo largo de la quilla donde encajan las tablas del forro» (1587-1726, DCEC) que sembla provenint d'aquest mot aràbic. — ³ Mentrestant sortí el fascicle del Lane (col. 2366) on el mot es documenta de més a més en el Kura^c, oriental, de c. 922 d. C., i en el Mutarrizí i el Saganí, també egipcis o orientals de la 1.ª meitat del S. XIII. Tots ells ho donen com un mot conegut referent a una paret, i com a mot arabitzat però no aràbic: «a projecting appertenance or roof or covering» (Mutarrizí), «que en rodeja la part superior» (Kura^c), i clarament com a 'cornisa' («cornice») els altres. El fet que ho donin com a cosa coneguda els iranís Djauhari i Firuzabadí, i el dicc. àrabo-persa d'Ibn-Ma^críf és ja indicatiu força clar que és mot irani. — ⁴ Més que més essent en lletres aràbigues, en què la *r* i la *z*, són lletres iguals, només diferenciades pel punt diacrític de la *z*, que en part s'hi pogué posar erradament i en part pogué resultar de dissimilació de l'altra *r*.

FRISAR, 'donar mostres d'impaciència', modificació del més antic FRISSAR, que té encara gran extensió regional (no solament a les Illes), d'origen incert, probablement d'una base *FRÏCTIARE 'sentir esgarrifances', paral·lela del fr. *frisson* 'esgarrifança de fred, d'è-moció', que suposa l'existència del ll. vg. *FRÏCTIO, -ONIS, id., derivat de FRÏGÈRE 'tenir fred', amb el qual sembla haver-se sumat en romànic el ll. FRÏGÈRE 'torrar, fer a la brasa' —d'on figuradament els fr. i oc. ant. i dial. *frire*, *fregir*, 'cremar-se d'ira, de desig, etc.'—; però no de *FRÏCTIARE 'refregar', d'on ha vingut FRESSA (derivats de FRÏCARE 'fregar', que tenen *e*). □ 1.ª doc.: S. xv.

En el *Llibre de Fra Bernat* de Francesc de la Via: «Fra Bernat mortalment *frissa*, volch-se dinar ---» (DAg.). Com tants altres mots afectius, no és d'esperar que surti gaire en literatura medieval, sense que això ens hagi de fer dubtar que hi fos molt usual en l'estil oral; difícilment, però, pot ser altra cosa el verb

frigar del *Torcimany* d'Aversó (c. 1390), que hi surt en totes les seves formes verbals, i ja en Jacme Marc (1372).¹ El registra el DTo. 1670) definint-lo bé en diverses accs.: «*frissar*: molestiam corporis motu ac gestu indicare, etc., vermiculorum morsum sentire, corpore inquieto ferre, fricando abigere»; Lacav. semblantment però només en el substantiu *frissansa*. Però ja Belv. i Lab. 1839 donen la forma moderna amb -sonora.

¹⁰ Ho fan precisament en la construcció reflexiva «*frisar-se*: nequitejar-se» que de fet és la corrent en el català central: «Digues, digues, Carmeta meva: qui és? Com se diu? És ros? Morenet? De pagesia? De ciutat? Parla, dona, que 'm *friso* per a saber-ho», Vidal Val. (*Rosada d'estiu*, 89); no és que l'intransitiu no se senti també en català oriental: «--- volia veure si la vostra dida me li podria donar mamar--- l'Anneta el volia tenir una estona: el comparaven amb el de casa i el trobaven més petit. La Madrona *frisava* ---. —Me'n vaig a cercar la dida perquè el vegi--- el nen començà a plorar ---», «La senyora Pepa, que *frisava* com l'enrahonador qu'està condemnat a escoltar, engegava els seus sentits per altres indrets», NOLLER, *Papallona*, ed. 1928, pp. 142 i 6 (igual 1.ª ed., pp. 159 i 8).

²⁵ Com és ben sabut la forma originària amb -ss- resta general a les Illes (espt. en les accs. com 'tenir pressa', 'afanyar-se'): «Àmic, no 't *frisses*, espera't: / jo puc dar-te lo que vols», MAguiló, a. 1854 (*Antol. Po.*, 1975, 75); «L. Ai, quin mal de ventre! --- C. Ves, no et tregues es calçons / i tire't damunt es llit --- L. I per què m'he de colgar / i no em bulls herba-lluïssa? C. Ja és bo, per una que *frissa* / de tenir llest lo que fa! / No t'he dit que no n'hi ha?», BFerrà (*IdOr* I, 5). Menys conegut l'altre matis, propi de Menorca: «se'n va a fer el sopar, i troba dins la cuina an en Paco rosegant un tros de pastenaga. —Mamai, *frissi*, que tenc gana», Ruiz i Pablo (*Nov. Men.*, *IdOr*, 66); «mu mare sempre'm diu: *frissa!* / i ella paupa <'ronseja'> tant com vol; / jo la tenc d'obeir, sí, / perquè és mu mare, qui ho vol», Camps Merc. (*Folk. Men.* I, 105); de vegades amb variant en *a*: «un dia l'Avi se morí, Déu l'hagi perdonat! Encara no era fret, es fuy i sa nora *afrissaren* a obrir es calaxonet de l'Avi ---», «--- Fora vessa, cap a Calatorta, ahont tenen sa nau, i van *afrissar* a posar vela», id. (id. II, 12, 84).

De tota manera aquesta conservació no es constata solament a les Illes sinó també en el Nord continental: *AlcM* dona la pron. *frisá* com a general a les vegueries de Girona i Vic i en el Conflent, i això és en efecte el que he sentit jo mateix: a les Guilleries em preguntaven «*frisa*, vosté? 'té pressa?» (St. Sadurní d'Osormort, 1935, on no és solament «mallorquina» la forma sinó el sentit); *frissar* Boadella d'Empordà (1939); quan es veu una ovella que ha perdut gran part de la seva llana, fins a restar enterament pelada d'una gran part del cos, la gent diu que li ha vingut *de frissades*: vol dir que *afrisat*, o sigui que «ha patit perquè no podia menjar alguna cosa que en tenia desig» em dictava un pastor de Vidrà el 1953. En el Va-